

UCHWAŁA Nr 3339/2021

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 11 marca 2021 roku

w sprawie przyjęcia uwag i wniosków zgłoszonych w procesie opiniowania projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 1 uchwały Nr 3242/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040, Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się i rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w procesie opiniowania projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 stanowiące załącznik do niniejszej uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Marszałek Województwa
Marek Woźniak*

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr 3339/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego

z dnia 11 marca 2021 roku

W dniu 21 stycznia 2021 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę Nr 3157/2021 w sprawie opracowania projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040. Dokument ten ma stanowić załącznik do wniosku w ramach naboru na projekty zintegrowane LIFE w osi 2.1. Mitygacja Zmian Klimatu (nr LIFE20 IPC/PL/000021 Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040.).

Następnie w dniu 11 lutego 2021 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę Nr 3242/2021 w sprawie przyjęcia projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 oraz uchwałę Nr 3241/2021 w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie braku potrzeby przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040.

Po przeprowadzeniu konsultacji fakultatywnych w procesie opiniowania projektu *Strategii* zgłoszone zostały uwagi i wnioski przez 3 jednostki samorządu terytorialnego: gminę Ślesin, gminę Wilczyn i Powiat Turecki, Fundację Instrat, Fundację WWF Polska, Bank Światowy oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Zebrane uwagi i wnioski zostały rozpatrzone w sposób określony w załączniku do niniejszej uchwały.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek

**STRATEGIA NA RZECZ NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ
WIELKOPOLSKA WSCHODNIA 2040**

ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W PROCESIE OPINIOWANIA

Opracowanie wykonano
w **Wielkopolskim Biurze Planowania Przestrzennego w Poznaniu**
ul. S. Mielżyńskiego 14a, 61 – 725 Poznań
sekretariat@wbpp.poznan.pl

przy współpracy:

**Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
w Poznaniu:**

Departamentu Gospodarki, Departamentu Infrastruktury, Departamentu Polityki
Regionalnej, Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departamentu Środowiska,
Departamentu Transportu

al. Niepodległości 34, 61 – 714 Poznań
oraz

Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

ul. Zakładowa 4, 65 – 510 Konin
arr@arrkonin.org.pl

ARR TRANSFORMACJA Sp. z o.o.

ul. Zakładowa 4, 65 – 510 Konin
arr@arrkonin.org.pl

I. PODSUMOWANIE PROCESU OPINIOWANIA

„Strategia na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040” (zwana dalej „Strategią...”) została opracowana na podstawie założeń przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w październiku 2020 r.¹, Uchwały Nr XXV/472/20 z dnia 21 grudnia 2020 r. Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030² oraz Uchwały Nr 3157/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie opracowania projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040.

Projekt „Strategii...” został przyjęty Uchwałą Nr 3242/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 11 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia projektu Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 i skierowany do zaopiniowania.

Proces opiniowania dokumentu odbywał się **w dniach od 12 do 28 lutego 2021 r.** Projekt „Strategii...” został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego oraz na stronie internetowej Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu.

W celu zgłoszenia uwag i wniosków, projekt „Strategii...” został przesłany drogą elektroniczną do jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa wielkopolskiego oraz instytucji zaangażowanych w proces sprawiedliwej transformacji Wielkopolski Wschodniej.

Ponadto, w ramach procesu opiniowania, odbyły się dwa spotkania online, na których zaprezentowano główne cele i kierunki działań wskazane w projekcie „Strategii...” oraz omówiono system wdrażania, realizacji i monitorowania „Strategii...”. W spotkaniach łącznie wzięło udział około 140 uczestników.

Dodatkowo, z uwagi na fakt, że „Strategia...” jest warunkiem uzyskania wsparcia w ramach programu LIFE IP LIFE AFTER COAL i uruchomienia środków finansowych dla Wielkopolski Wschodniej z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji³, w czasie dwóch spotkań online, z projektem „Strategii...” zapoznano przedstawicieli instytucji międzynarodowych będących

¹ Informacja w sprawie „Założeń regionalnej strategii na rzecz neutralności klimatycznej. Wielkopolska Wschodnia 2040 „po węglu” z dnia 1 października 2020 r.

² W Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 (w rozdziale 5.1.4 Wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe) zaplanowano na rok 2021 opracowanie i uchwalenie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040. Wykonanie powyższej uchwały powierzono Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Wniosek Komisji Europejskiej, COM(2020) 22 final, Bruksela 14.01.2020 r.

partnerami w ramach program LIFE IP LIFE AFTER COAL oraz Zespół Roboczy ds. Restrukturyzacji Potencjału Gospodarczego Subregionu Konińskiego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

W procesie opiniowania **zgłoszono ogółem 113 wniosków i uwag**, w tym:

- 4 wnioski zgłosiły jednostki samorządu terytorialnego z terenu Wielkopolski Wschodniej,
- 4 uwagi zostały przesłane przez instytucję finansową,
- 33 wnioski zgłosiła uczelnia wyższa,
- 72 wnioski skierowane zostały od fundacji.

W wyniku przeprowadzonej analizy zgłoszonych uwag i wniosków, **uwzględniono 74 wnioski**, co stanowi 65,5%.

Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w procesie opiniowania „Strategii...” przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w procesie opiniowania „Strategii...” w dniach 12 – 28 lutego 2021 r.

Lp.	Instytucja	Data	Strona	Zapisy „Strategii...”	Uwaga / wniosek / propozycja zmiany	Rozpatrzenie uwagi / wniosku / propozycji zmiany
1	2	3	4	5	6	7
Jednostki samorządu terytorialnego						
1.	powiat turecki	28/02/21			Proponuje się uwzględnienie potencjału powiatu tureckiego w zakresie rozwoju OZE	uwzględniono
2.	m. gm. Ślesin	01/03/21	96		Proponuje się dodać: - wspieranie rozwoju branży turystycznej uwzględniającej rozwiązania proekologiczne	uwzględniono
3.	gm. Wilczyn	25/02/21	72	obszar Wielkopolski Wschodniej	Proponuje się zapis: obszar Wielkopolski Wschodniej, w skład którego wchodzi Gmina	nie uwzględniono – zasięg terytorialny Wielkopolski Wschodniej został opisany w rozdziale pn.: Charakterystyka przestrzeni Wielkopolski Wschodniej – główne wyzwania rozwojowe w kontekście mitygacji zmian klimatu
			84	- rozwój systemu korytarzy tras rowerowych powiązanych z lokalnym systemem dróg rowerowych,	Proponuje się dodać: - rozwój systemu ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gmin	uwzględniono
Fundacje, instytucje, uczelnie wyższe						
4.	Fundacja Instrat, Bank Światowy	28/02/21	8	W celu uniknięcia katastrofalnych skutków zmian klimatu, będących konsekwencją emisji zanieczyszczeń oraz wzrostu średniej temperatury na świecie, konieczne jest zahamowanie globalnego ocieplenia na poziomie poniżej 2 stopni C. w porównaniu do poziomu sprzed rewolucji przemysłowej.	Proponuje się dodać źródło - przede wszystkim raport IPCC (https://www.ipcc.ch/sr15/)	uwzględniono
			17	Szczególnie dużo zanieczyszczeń przedostaje się do powietrza w wyniku spalania paliw stałych w piecach kaflowych lub kotłach domowych o złym stanie technicznym.	Proponuje się doprecyzować jaki % stanowią piece kaflowe oraz kotły domowe o złym stanie technicznym	nie uwzględniono – brak danych
			21	Zakończenie działalności kotłów węglowych przełoży się więc na znaczące ograniczenie emisji CO ₂ , co stanowić będzie istotny wkład do osiągnięcia celu redukcji emisji tego gazu na poziomie krajowym do 2030 r.	Proponuje się doprecyzować co oznacza "istotny wkład".	nie uwzględniono – brak danych

1	2	3	4	5	6	7
			24	W Wielkopolsce Wschodniej zlokalizowanych jest 110 instalacji do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy 227,2 MW, co stanowi 24,0% mocy zainstalowanej w województwie wielkopolskim.	Proponuje się doprecyzować o jakiego rodzaju instalacje OZE chodzi oraz czy są to instalacje wolnostojące, czy na budynkach (użyteczności publicznej lub prywatnych). Proponujemy dodać jaki % budynków wyposażonych jest w instalacje OZE oraz jakiego okresu dotyczą dane oraz jakie jest ich źródło.	nie uwzględniono – brak danych
			25	W Wielkopolsce Wschodniej funkcjonują: 4 instalacje wytwarzające energię z promieniowania słonecznego dysponujące mocą 1,1 MW (w gminach Dobra, Przykona oraz mieście Konin).	Proponuje się doprecyzować, że 1,1 MW to łączna moc z tych 4 instalacji.	uwzględniono
			28	Ponadto, powstają plany utworzenia w Wielkopolsce Wschodniej „doliny wodorowej” i powołania klastra energii, promującego produkcję zielonego wodoru z odnawialnych źródeł.	Proponuje się dodać datę planowanego powołania klastra energii.	nie uwzględniono – brak danych
			32	(...) co może przekładać się na zdolność do szybkiego reagowania na potrzeby rynku, otwartość na postęp techniczny i organizacyjny oraz potencjalną zdolność do tworzenia nowych miejsc pracy.	Proponuje się doprecyzować, jeżeli są to założenia poparte jakimiś badaniami.	ze względu na brak możliwości doprecyzowania i poparcia badaniami – akapit usunięto
			34	W związku z powyższym, przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym obniżenia emisyjności poza elektroenergetyką w regionie powinno koncentrować się na udzieleniu wsparcia pracownikom wybranych przedsiębiorstw.	Proponuje się doprecyzować o jaki rodzaj wsparcia chodzi.	uwzględniono
			34	W branżach tych zidentyfikowano konieczność zmiany źródeł wytwarzania energii z paliw kopalnych na paliwa nisko- i zeroemisyjne (w tym zielony wodór) oraz elektryfikację i tym samym stworzenia nowych miejsc pracy w lokalnym łańcuchu wartości .	Proponuje się doprecyzować, czy chodzi o nowe miejsca pracy utworzone dodatkowo, czy o miejsca pracy, które zastąpią obecne, które zostaną zlikwidowane.	uwzględniono
			37	Województwo wielkopolskie, w tym Wielkopolska Wschodnia, charakteryzuje się niskim poziomem innowacyjności, co wynika m.in. z niedostatecznej aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw.	Proponuje się dodać co jest przyczyną "niedostatecznej aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw" i skąd pochodzą te informacje.	nie uwzględniono – zapis wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030
			44	W Polsce paliwem najczęściej wykorzystywanym do produkcji ciepła jest węgiel oraz jego pochodne i odpady powęglowe, co ma wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza.	Proponuje się dodać "oraz poziom emisji CO ₂ ".	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			45	Wśród najważniejszych działań naprawczych przewidzianych na najbliższe lata w Wielkopolsce Wschodniej oszacowano konieczność wymiany ponad 90 tys. nieefektywnych, przestarzałych źródeł ciepła zasilanych paliwem stałym w mieszkalnictwie oraz prawie 3 tys. takich źródeł w zasobach komunalnych.	Proponuje się doprecyzować, co oznacza "na najbliższe lata" - o jaki termin chodzi.	nie uwzględniono – zapis wynika z Programu ochrony powietrza
			51	Nowe, inteligentne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, ukierunkowane na produkcję żywności wysokiej jakości w sposób zgodny z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz przyjazny dla środowiska przyrodniczego i klimatu, wpisuje się w oczekiwania potencjalnych odbiorców i preferencje świadomych ekologicznie konsumentów.	Proponuje się dodać informację o źródle.	uwzględniono
			53	Generalnie, w Wielkopolsce Wschodniej większość stanowiły małe gospodarstwa indywidualne, generujące niskie dochody, co może świadczyć o braku możliwości odejścia od działalności rolniczej na rzecz innych sektorów gospodarki.	Zwraca się uwagę na duży poziom ogólności i domysłów i proponuje się w miarę możliwości oprzeć się na danych, z których ten wniosek wynika.	ze względu na brak możliwości doprecyzowania i poparcia badaniami – akapit przededagowano
			75	Zakłada się rozwój szkolnictwa zawodowego i nowych kierunków kształcenia spełniających wymagania przyszłego rynku pracy.	Proponuje się doprecyzować jakie będą priorytetowe kierunki kształcenia w kontekście osiągnięcia celu 2040 i obecnych braków w kompetencjach pracowników.	nie uwzględniono – propozycja wymaga szczegółowych analiz i badań; w dobie szybko postępujących zmian gospodarczych i technologicznych wskazywanie konkretnych kierunków kształcenia wydaje się zbyt szczegółowe; obecny zapis nie ogranicza przyszłych możliwości rozwoju szkolnictwa zawodowego
			79	Działaniom ukierunkowanym na termomodernizację budynków i wymianę niskosprawnych instalacji grzewczych będzie również towarzyszyć wsparcie społeczne.	Proponuje się doprecyzować o jakiego typu wsparcie społeczne chodzi.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			80	Zgodnie z "Planem gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019 – 2025 wraz z planem inwestycyjnym" zakłada się intensyfikację działań na rzecz zapobiegania powstawania znacznej ilości odpadów oraz poddania ich recyklingowi i ponownemu wykorzystaniu, a także wykorzystaniu ich do produkcji ciepła i energii elektrycznej w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji. Wpłyne to na wzrost przedsiębiorczości i tym samym wzrost nowych miejsc pracy często o nowym, technologicznym profilu.	Proponuje się doprecyzować, bo powiązanie jest niejasne.	uwzględniono – akapit przeredagowano
			82	Nowe podejście do gospodarki i rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym będą możliwe dzięki kształtowaniu proaktywnych i proekologicznych postaw przedsiębiorców, mieszkańców i władz samorządowych Wielkopolski Wschodniej.	Sugeruje się przeformatowanie, ponieważ w obecnej formie wydaje się, że kampanie edukacyjne wydają się wystarczającym narzędziem do transformacji gospodarki regionu.	nie uwzględniono – akapit dotyczący kształtowania proaktywnych i proekologicznych postaw mieszkańców i władz samorządowych Wielkopolski Wschodniej wpisuje się w całość opisu dotyczącego poszczególnych działań zmierzających do transformacji gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym
			91	Przyjmuje się, że rozwój nowych technologii i materiałów budowlanych oraz innowacyjnych rozwiązań i produktów przyczyni się m.in. do polepszenia charakterystyki energetycznej budynków i ograniczenia zużycia energii, a tym samym zmniejszenia oddziaływania na środowisko.	Zwraca się uwagę, że tak ogólny poziom założenia wiąże się z ryzykiem nieosiągnięcia celu 2040 w przypadku braku konkretnych działań wspierających wdrażanie wspomnianych nowych technologii.	uwzględniono
			96	Na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, dla procesu wdrażania „Strategii...” istotne znaczenie będzie miało pełne zaangażowanie gminnych i powiatowych jednostek samorządu terytorialnego, czynne uczestnictwo społeczności lokalnych oraz proaktywne postawy poszczególnych mieszkańców i przedsiębiorców Wielkopolski Wschodniej.	Sugeruje się doprecyzować, jeżeli zapis "proaktywne" oznacza, że w tym obszarze nie jest planowana ingerencja UMWW (np. poprzez systemy zachęt, wprowadzenie odpowiednich wytycznych, działania edukacyjne itd.).	nie uwzględniono – uwaga niezrozumiała

1	2	3	4	5	6	7
			100		Zwraca się uwagę, że wskaźniki powinny uwzględniać sytuację bazową (dane wyjściowe) oraz wartość docelową, która umożliwi regionowi osiągnięcie celu 2040. Sama zmiana, która może być zaobserwowana na podstawie obecnego zapisu nie umożliwi oceny efektywności działań i poziomu prawdopodobieństwa osiągnięcia celu 2040. Bez wyznaczenia wartości docelowych, nie jest jasne co będzie podstawą wdrożenia wspomnianych działań zaradczych.	uwzględniono częściowo wskazując wartość bazową wskaźników
			101		Zwraca się uwagę, że żeby można przeprowadzić kompleksową ewaluację ex-post i on-going, muszą być dane bazowe i dobrze określone wskaźniki celu. Należy rozważyć przeprowadzenie ewaluacji ex-ante, której wyniki będą podstawą do zaplanowania i prowadzenia działań monitorujących.	nie uwzględniono – ewaluacja ex-ante nie jest elementem niezbędnym; zakłada się przeprowadzenie ewaluacji on-going oraz ex-post
			102		Sugeruje się wskazać chociaż szacunkowy zakres środków publicznych i prywatnych niezbędny do realizacji działań, które umożliwią osiągnięcie celu 2040.	nie uwzględniono – na obecnym etapie niemożliwe jest określenie wielkości środków finansowych
			103		Przy skali potrzebnych inwestycji, niezbędne wydaje się zaangażowanie środków prywatnych mieszkańców regionu na skalę większą niż obejmująca wkład własny do programów dotacyjnych (np. ograniczenie liczby starych samochodów, potencjalnie wyższe koszty ogrzewania domów związane z zaprzestaniem używania złej jakości węgla, kupowanie żywności produkowanej w sposób zrównoważony/ekologiczny itd.).	nie uwzględniono – wskazany katalog nie stanowi zbioru zamkniętego przez co możliwe jest różne zaangażowanie prywatnych środków finansowych

1	2	3	4	5	6	7
5.	Fundacja WWF Polska	28/02/21	8	Przez ostatnie dekady i lata jesteśmy świadkami, a jednocześnie uczestnikami i sprawcami, niekorzystnych zmian klimatycznych postępujących i odczuwalnych w skali globalnej. Nieustająca presja człowieka na środowisko przyrodnicze skutkuje m.in. globalnym ociepleniem i gwałtownymi zmianami warunków pogodowych. Postępujące zmiany klimatyczne wpływają na warunki życia wielu milionów ludzi, stając się czynnikiem kluczowym dla ich przetrwania i jednym z najważniejszych wyzwań najbliższych lat, zarówno dla Polski, Europy, jak i całego świata. W celu uniknięcia katastrofalnych skutków zmian klimatu, będących konsekwencją emisji zanieczyszczeń oraz wzrostu średniej temperatury na świecie, konieczne jest zahamowanie globalnego ocieplenia na poziomie poniżej 2 stopni C. w porównaniu do poziomu sprzed rewolucji przemysłowej. W tym kontekście priorytetem są wszelkie działania ukierunkowane na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i osiągnięcie neutralności klimatycznej.	Sugeruje się dodanie przypisów.	uwzględniono
			10	- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 55,0% (w stosunku do poziomu z 1990 r.), - zwiększenie udziału energii z odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 32,0%, - zwiększenie efektywności energetycznej o 32,5%.	Sugeruje się dodanie przypisów.	uwzględniono
			19	W przechodzeniu na gospodarkę o neutralnym poziomie emisji gazów cieplarnianych kluczową rolę odgrywa energetyka, obecnie odpowiedzialna za ponad 75,0% emisji gazów cieplarnianych w UE	Wydaje się, że chodzi o sektor spalania paliw – bardzo wysokoemisyjna energetyka w Polsce odpowiada za 50% emisji CO ₂ i około ~35% emisji GHG	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			23		Postuluje się sprawdzenie danych dotyczących emisyjności Wielkopolski wskazanych na rys. 10 lub wykonanie szczegółowej inwentaryzacji emisji w regionie	nie uwzględniono – wykres za: Hetmański, M., et al. (2021). Analiza gospodarcza regionu Wielkopolski Wschodniej pod kątem realizacji procesu sprawiedliwej transformacji, w tym transformacji energetycznej. Raport Fundacji InStrat na zlecenie ARR Konin, styczeń 2021.
			25	Przy optymalnie ustawionej płaszczyźnie pochłaniającej energię słoneczną, z 1 m ² powierzchni absorbującej promieniowanie w Wielkopolsce można uzyskać potencjalnie od 1150 kWh na południowych krańcach województwa do 1185 kWh na północy energii cieplnej w ciągu roku	Mapa na s. 26 oraz wyższe nasłonecznienie bliżej równika niż dalej każe przypuszczać, że na południowych krańcach województwa możliwe są wyższe ilości energii cieplnej możliwej do pozyskania.	nie uwzględniono – informacje na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030
			25	Wskazane jest wspieranie wyłącznie małej energetyki wodnej	Proponuje się usunięcie zdania. MEWki (mała energia wodna) są tak samo szkodliwe dla ekosystemów rzek jak duże zapory i również pogłębiają okolicznie suszę. Wskazane jest niewspieranie żadnej energetyki wodnej, ponieważ hydroenergetyka nie jest "zieloną energią":	uwzględniono
			28	Miasto będzie uczestniczyć w budowie terminala multimodalnego, na którym zarówno lokomotywy, jak i samochody ciężarowe będą napędzane wodorem .	Determinowanie konkretnej technologii zamiast efektu klimatycznego, wykorzystanie biomasy do generacji energii elektrycznej (do procesu elektrolizy). We fragmencie brakuje wskazania na źródło pochodzenia wodoru – powinien on pochodzić wyłącznie z procesu elektrolizy napędzanej zieloną energią. Niepokojące jest również uznanie wodoru jako konkretnej korzystnej technologii, bez rozważenia alternatywy (np. pojazdów bateryjnych czy zasilanych z trakcji elektrycznej) – kluczowa jest redukcja emisji, nie zaś zastosowany nośnik energii. Jednocześnie bezpośrednia elektryfikacja pozwoli na niższy koszt energetyczny (z powodu niskiej sprawności elektrolizy i ponownej konwersji wodoru na energię elektryczną). Jest to szczególnie istotne z tego względu, że proponuje się wykorzystanie biomasy do zasilania procesu elektrolizy. Badania, m. in. wykonane na zlecenie Komisji Europejskiej, wskazują na szkodliwy efekt klimatyczny wykorzystania biomasy	nie uwzględniono – opis odnosi się do uwarunkowań wynikających z zamierzeń planowanych przez m. Konin

1	2	3	4	5	6	7
			30	konieczność zmiany struktury gospodarki energetycznej oraz procesu wytwarzania energii, w tym transformacja sektora energetycznego ukierunkowana na zmianę pierwotnych nośników energii na neutralne dla klimatu, tj. np. wodór czy geotermia;	Determinowanie konkretnej technologii zamiast efektu klimatycznego. Niepokojące jest również uznanie wodoru jako konkretnej korzystnej technologii, bez rozważenia alternatywy (np. pojazdów bateryjnych czy zasilanych z trakcji elektrycznej) – kluczowa jest redukcja emisji, nie zaś zastosowany nośnik energii.	uwzględniono
			30	całkowita rezygnacja z węgla jako nośnika energii w elektroenergetyce i ciepłownictwie;	Doprecyzowanie – ciepłownictwo – postuluje się doprecyzowanie znaczenia ciepłownictwa: czy mamy na myśli tylko (elektro)ciepłownię, czy cały system ciepłowniczy, uwzględniający również urządzenia w domach jednorodzinnych.	uwzględniono
			30	konieczność budowania systemu sprzyjającego rozwojowi innowacji, np. wzajemnych relacji między biznesem i nauką	Brak planu na współpracę władze-uczelnie-biznes.	nie uwzględniono ze względu na ogólny charakter dokumentu
			30	pełne zdyskontowanie potencjału Wielkopolski Wschodniej dla rozwoju OZE, w tym szczególnie dobrych warunków wietrznych, zasobów wód geotermalnych, korzystnych warunków nasłonecznienia oraz znacznych zasobów biomasy i biogazu;	Postuluje się opracowania wskazującego na potencjał produkcji biomasy i biogazu w sposób zrównoważony – w raporcie wielokrotnie pojawia się aspekt szerszego wykorzystania biomasy i biogazu, brak jednak oceny (zrównoważonej) podaży. Oszacowanie potencjału biomasy i biogazu.	nie uwzględniono – brak danych
			32	W kontekście konieczności transformacji gospodarki obszaru w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, energooszczędnej i zasobooszczędnej,	Proponuje się zapis: W kontekście konieczności transformacji gospodarki obszaru w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie, energooszczędnej i zasobooszczędnej,	nie uwzględniono – przyjmuje się, że do osiągnięcia neutralności klimatycznej potrzebne są trzy, wzajemnie skorelowane, wskazane czynniki tzn. niskoemisyjność, energooszczędność i zasobooszczędność
			38	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wynosiła 10 963 osoby (21,6% ogółu bezrobotnych w województwie) z czego ponad 56,0% zarejestrowanych osób bezrobotnych było mieszkańcami Konina i powiatu konińskiego. Analiza poziomu wykształcenia osób bezrobotnych wykazała, że najwięcej osób pozostających bez pracy posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,5%), wykształcenie gimnazjalne i niższe (24,5%) oraz policealne i średnie zawodowe (23,0%). Osoby z wykształceniem wyższym stanowią 14,2% wszystkich osób bezrobotnych, natomiast z wykształceniem średnim ogólnym - 9,7%.	Proponuje się porównanie % osób bezrobotnych z liczbą osób dysponujących danym wykształceniem	nie uwzględniono – brak danych

1	2	3	4	5	6	7
			53	Melioracje wodne powinny być ukierunkowane na regulację stosunków wodnych i zwiększenie ogólnych zasobów wody	Proponuje się usunięcie zdania. W celu zminimalizowania skutków suszy melioracje wodne powinny być ukierunkowane na zatrzymywanie wody tam gdzie spada (lokalnie) - regulacja stosunków wodnych może tylko pogłębić problem suszy ponieważ przyspiesza odpływ wody	uwzględniono - przeredagowano
			53	“oraz wykorzystania przez rośliny intensywnego nawożenia”	Mamy obowiązek zmniejszenia nawożenia o 20% do 2030 (Od pola do stołu)	uwzględniono
			53		Wały powodziowe nie są urządzeniami melioracji	uwzględniono
			53	Przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 6,8 ha użytków rolnych (UR) i była znacznie niższa niż średnia w województwie (11,0 ha UR), co świadczy o ich niskim potencjale produkcyjnym	W przypadku intensywnej produkcji ale nie dążymy do wzrostu wysokowyspecjalizowanych, intensywnych monokultur. Mniejsze gospodarstwa także mają duży potencjał tylko trzeba go wskazać.	uwzględniono
			53	Budowa urządzeń piętrzących w rowach i ciekach pozwala na zgromadzenie znacznych rezerw wody	Budowa piętrzeń i zastawek wyłącznie na rowach, nie na ciekach. Na ciekach powoduje to tylko pogłębienie suszy i nie spełnia funkcji gromadzenia wody oraz może powodować obniżenie wód gruntowych. Przez takie prace i niewłaściwie prowadzone melioracje obniżyliśmy w całej PL poziom wód gruntowych o 1 m	uwzględniono
			53	W ostatnich latach obserwuje się korzystny wzrost liczby dużych gospodarstw wysokotowarowych i zmniejszanie się liczby gospodarstw małych.	Trend wzrostu dużych gospodarstw wysokotowarowych nie jest korzystny.	uwzględniono
			56	Wielkopolską Wschodnią wyróżnia także dobrze rozwinięta hodowla ryb ciepłolubnych.	Proponuje się wymienienie gatunków ryb ciepłolubnych.	nie uwzględniono – zapisy zbyt szczegółowe
			57		Proponuje się uwzględnienie rolnictwa ekologicznego w głównych wyzwaniach z zakresu rolnictwa	uwzględniono
			57	konieczność wdrażania technologii chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w warunkach maksymalnie obniżających emisję szkodliwych substancji do środowiska naturalnego	Proponuje się zapis: konieczność wdrażania technologii chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w warunkach maksymalnie obniżających emisję szkodliwych substancji do środowiska naturalnego jak również pozwalających zmniejszyć pobór wody (i zwiększających oszczędność wody).	uwzględniono
			57	konieczność wdrażania technologii chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w warunkach maksymalnie obniżających emisję szkodliwych substancji do środowiska naturalnego	konieczność wdrażania technologii chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w warunkach maksymalnie obniżających emisję szkodliwych substancji do środowiska naturalnego oraz zapewniającego dostęp zwierzętom do pastwisk.	uwzględniono
			68	Posiadają one skuteczny system samooczyszczania (z zanieczyszczeń chemicznych i organicznych), dzięki temu niezmiennie funkcjonują w środowisku (nie wysychają, nie zanikają).	Część zdania do wykreślenia, bo po pierwsze, nie wynika z pierwszej części zdania, samooczyszczająca rola mokradła nie decyduje o ich niewysychaniu, a po drugie, mokradła wysychają w Polsce na masową skalę, bo są osuszane przez ludzi pod m.in uprawy.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			69	Dodatkowym elementem kształtowania różnorodności biologicznej, wpływającym jednocześnie na poprawę warunków wilgotnościowych i ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych, są zadrzewiania pasmowe wprowadzane na terenach rolnych.	Dodatkowym elementem kształtowania różnorodności biologicznej, wpływającym jednocześnie na poprawę warunków wilgotnościowych i ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych, są zadrzewiania pasmowe, zakrzaczenia oraz kępy drzew wprowadzane na terenach rolnych.	uwzględniono
			71		brakuje takich zagadnień jak tworzenie stref buforowych, pozostawianie elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, prawidłowe zmianowanie, pasy kwietne dla zapylaczy itd.	nie uwzględniono – zapisy zbyt szczegółowe, do uwzględnienia w dokumentach na poziomie lokalnym
			72	Energetyka bazująca na energii słońca, wiatru, geotermii, biomasy, biogazu oraz wodoru,	Badania, m. in. wykonane na zlecenie Komisji Europejskiej, wskazują na szkodliwy efekt klimatyczny wykorzystania biomasy (zob. raport: https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/use-woody-biomass-energy-production-eu oraz komentarze WWF: https://www.wwf.eu/wwf_news/media_centre/?uNewsID=2009241 ; https://www.wwf.eu/wwf_news/media_centre/?uNewsID=2128466). Postulujemy też odejście od wykorzystania biomasy leśnej do produkcji energii elektrycznej (zob. raport „Zeroemisyjna Polska 2050” s. 59: https://www.wwf.pl/ZeroemisyjnaPolska)	nie uwzględniono – sformułowanie nie przesądza, że jest to biomasa leśna
			73		Nigdzie nie została przedstawiona definicja sprawiedliwej transformacji. Dokument posługuje się niejasnymi i nie umocowanymi w regulacjach unijnych sformułowaniami np. sprawiedliwa i uczciwa transformacja energetyczna.	uwzględniono
			73	Społeczność Wielkopolski Wschodniej wyróżnia wysoki poziom świadomości ekologicznej	Rekomenduje się położenie silniejszego nacisku na kampanie edukacyjne skierowane do wszystkich grup mieszkańców, a także dodanie działań nakierowanych na budowanie kapitału społecznego	nie uwzględniono – aspekt związany z kampaniami edukacyjnymi został przedstawiony
			74	Wskazuje się, że zostaną podjęte ukierunkowane i skoordynowane działania m.in. w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, zwiększenia wykorzystania nośników energii neutralnych dla klimatu, transformacji gospodarki w gospodarkę o obiegu zamkniętym, rozwoju nowoczesnego sektora biogospodarki i czystej mobilności, których efektem będzie ograniczenie emisji CO ₂ w sektorze elektroenergetycznym co najmniej o 90 – 95% do 2030 r., oraz co najmniej o 80 – 90% w pozostałych sektorach do 2040 r.	Wydaje się, że głównym elementem ograniczenia emisji w sektorze elektroenergetycznym jest zmiana struktury źródeł wytwarzania energii elektrycznej przez ZE PAK. Warto dodać to w tym akapicie.	nie uwzględniono – ZE PAK został omówiony w części diagnostycznej

1	2	3	4	5	6	7
			74	Ograniczenie globalnego ocieplenia jest najważniejszym globalnym wyzwaniem najbliższych lat a osiągnięcie neutralności klimatycznej kluczem do przyszłości następnych pokoleń.	Proponuje się zapis: Ograniczenie zmiany klimatu jest najważniejszym globalnym wyzwaniem najbliższych lat a osiągnięcie neutralności klimatycznej kluczem do przyszłości następnych pokoleń.	uwzględniono
			74	ograniczenie emisji CO ₂ w sektorze elektroenergetycznym co najmniej o 90 – 95% do 2030 r., oraz co najmniej o 80 – 90% w pozostałych sektorach do 2040 r	Przy przedstawionych poziomach redukcji emisji gazów cieplarnianych (a zwłaszcza wzięciu pod uwagę jedynie CO ₂) dyskusyjna jest możliwość osiągnięcia pełnej neutralności klimatycznej (zwłaszcza, że brakuje dokładnych danych dot. potencjału pochłaniania w regionie).	nie uwzględniono – wartości zostały wskazane w projekcie Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej z lutego 2021 r.
			74	Zakłada się, że do końca 2030 r., w powietrzu zostanie osiągnięty poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziom docelowego B(a)P.	Postuluje się dodanie przypisu odnoszącego się do aktualnych wartości norm pyłów zawieszonych w Polsce	nie uwzględniono – ocena jakości powietrza jest prowadzona wg kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszyego powietrza dla Europy oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (GIOŚ)
			75	Zakłada się, że efektem wieloaspektowych działań będzie w długim horyzoncie czasu przekształcenie Wielkopolski Wschodniej w obszar neutralny dla klimatu,	Proponuje się zapis: Zakłada się, że efektem wieloaspektowych działań będzie w perspektywie 2040 roku przekształcenie Wielkopolski Wschodniej w obszar neutralny dla klimatu,	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			77		Postuluję dodanie celu szczegółowego 4, który będzie wskazywał ile nowych miejsc pracy powstanie w regionie w wyniku jej wdrożenia (ilość może być opisana za pomocą przedziału lub relatywnej miarą)	nie uwzględniono – zagadnienia rynku pracy zostały uwzględnione w ramach poszczególnych kierunków działań wskazanych dla osiągnięcia celów klimatycznych
			78	Przyjmuje się, że w najbliższych latach nastąpi transformacja sektora budowlanego w kierunku produkcji i stosowania materiałów przyjaznych dla środowiska, prowadząca do zwiększenia efektywności energetycznej budynków.	Postuluje się wpisanie konkretnego wskaźnika/celu dot. parametrów budynków zamiast bardziej ogólnego zapisu.	nie uwzględniono – brak danych
			81, 85	Przyjmuje się, że nastąpi rozwój nowych i dostosowanych do potrzeb mieszkańców połączeń kolejowych oraz wprowadzenie nowoczesnego niskoemisyjnego taboru kolejowego, w tym pociągów wodorowych; rozwoj kolejowych powiązań zewnętrznych i wewnętrznych przy wykorzystaniu taboru niskoemisyjnego, np. pociągów wodorowe;	Fundacja WWF Polska nie zgadza się z propozycją promocji pociągów wodorowych, zwłaszcza że linie kolejowe w Wielkopolsce Wschodniej wykorzystywane do ruchu pasażerskiego są już zelektryfikowane, co jest nieporównywalnie bardziej efektywnym rozwiązaniem, niż kolej wodorowa. Również niezrozumiałe jest proponowanie konkretnej technologii bez dokonania analizy opłacalności (tak finansowej jak i klimatycznej).	nie uwzględniono – zapisy wynikają z Polskiej Strategii Wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 r. oraz Strategii w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu
			83	transformację energetyczną z poszanowaniem praw nabytych pracowników kompleksu ZE PAK	Zapis wymaga wyjaśnienia	zapis usunięto jako zbyt szczegółowy; wpisuje się w: „dostosowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb zmienionego rynku pracy, w tym kompleksowe wsparcie dla pracowników branż zagrożonych w wyniku procesu dekarbonizacji”
					Postuluje się próbę wyznaczenia bardziej precyzyjnych kierunków działań, najlepiej wraz ze wskaźnikami.	nie uwzględniono – stopień szczegółowości zapisów odpowiada dokumentowi strategicznemu na poziomie regionalnym i tym samym umożliwia szybkie reagowanie na zmieniające się uwarunkowania

1	2	3	4	5	6	7
			84	zwiększenie potencjału produkcji rolnej w Wielkopolsce Wschodniej, z przeznaczeniem biomasy na cele biogospodarcze	Produkcja biomasy wiąże się tylko z uprawą kukurydzy w monokulturze. Ryzykowne i degradowalne dla przyrody. Wyjaławia ziemię pomimo tego że kukurydza dość dobrze znosi brak zmianowania. Jednak dla ochrony bioróżnorodności ten pomysł jest nieodpowiedni.	nie uwzględniono – zakłada się zrównoważoną produkcję biomasy
			84	wspieranie rolnictwa precyzyjnego	Postuluje się uszczegółowienie	nie uwzględniono – szczegółowość na poziomie regionalnego dokumentu strategicznego
			84	rozwój badań i innowacji w zakresie technologii, transferu wiedzy i nowych umiejętności w obszarze biogospodarki	Postuluje się uszczegółowienie	nie uwzględniono – szczegółowość na poziomie regionalnego dokumentu strategicznego
			84	stworzenia ekosystemu klastrowego z zakresu biogospodarki	Postuluje się uszczegółowienie	nie uwzględniono – szczegółowość na poziomie regionalnego dokumentu strategicznego
			90	promocja wodoru jako przyszłościowego nośnika energii elektrycznej i paliwa w transporcie;	Fundacja WWF Polska nie zgadza się z propozycją promocji pociągów wodorowych, zwłaszcza że linie kolejowe w Wielkopolsce Wschodniej wykorzystywane do ruchu pasażerskiego są już zelektryfikowane, co jest nieporównywalnie bardziej efektywnym rozwiązaniem, niż kolej wodorowa. Również niezrozumiałe jest proponowanie konkretnej technologii bez dokonania analizy opłacalności (tak finansowej jak i klimatycznej).	nie uwzględniono – zapisy wynikają z Polskiej Strategii Wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 r. oraz Strategii w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu
			94		Proponuje się dodanie działań skutkujących zwiększonymi wymogami wobec nowych inwestycji - aby przekraczały, a nie tylko spełniały normy budownictwa efektywnego energetycznie wymaganego prawem. Rozwiązaniem jest też bonus finansowy dla budynków pasywnych lub energetycznych +.	nie uwzględniono – mieści się m.in. w zapisie dotyczących promocji budownictwa pasywnego

1	2	3	4	5	6	7
			100	<p>Cel szczegółowy 2.</p> <p>8) Liczba nowo wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>9) Dodatkowa zdolność produkcyjna w zakresie energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, ciepłej) dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>10) Cyfrowe systemy zarządzania inteligentnymi systemami energetycznymi dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>Cel szczegółowy 3.</p> <p>11) Liczba mieszkań/budynków o poprawionej charakterystyce energetycznej dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>12) Liczba zakupionych jednostek nisko- lub zeroemisyjnego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>13) Liczba nowo zarejestrowanych nisko- lub zeroemisyjnych samochodów osobowych</p>	<p>W celach szczegółowych 2 i 3 - mimo że w planach finansowane są z FST (Tab. 5) - nie używa się wskaźników zbieżnych z celami FST.</p> <p>Proponuje się:</p> <p>Cel szczegółowy 2.</p> <p>8) Liczba nowo wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>9) Dodatkowa zdolność produkcyjna w zakresie energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, ciepłej) dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>10) Cyfrowe systemy zarządzania inteligentnymi systemami energetycznymi dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>11) Liczba utworzonych miejsc pracy dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>12) Liczba wspartych przedsiębiorstw dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>Cel szczegółowy 3.</p> <p>11) Liczba mieszkań/budynków o poprawionej charakterystyce energetycznej dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>12) Liczba zakupionych jednostek nisko- lub zeroemisyjnego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>13) Liczba nowo zarejestrowanych nisko- lub zeroemisyjnych samochodów osobowych</p> <p>14) Liczba utworzonych miejsc pracy dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p> <p>15) Liczba wspartych przedsiębiorstw dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu</p>	<p>nie uwzględniono – wskaźniki znajdują się w celu 1.</p>
			102		Postuluje się dodanie: Wspólna Polityka Rolna, Krajowy Plan Odbudowy	uwzględniono
			105		W dokumencie brakuje opisu narzędzi dialogu ze społeczeństwem i zapewnienia partycypacji społecznej. Sama idea Forum Wielkopolski Wschodniej jest niewystarczająca. Proponuje się dodać informację metody zaangażowania i partycypacji będzie stosować Forum oprócz cyklicznych spotkań.	nie uwzględniono – zapisy nie wykluczają dialogu; formy dialogu określi Forum Wielkopolski Wschodniej
6.	Bank Światowy	28/02/21			Brak jest odniesienia do zagadnień związanych z zachowaniem bezpieczeństwa tanich i niezawodnych dostaw energii w procesie transformacji.	nie uwzględniono – zagadnienia mają charakter systemowy i wymiar krajowy
					Sugeruje się uwzględnienie zagadnień związanych z bardzo szybkimi zmianami technologicznymi oraz zwiększającymi się możliwościami powszechnego użytkowania nowych technologii (kiedy koszty danej technologii są niskie) – ciągłe monitorowanie postępu technologicznego.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			102		Wątpliwości budzi zapis dotyczący programów realizowanych we współpracy z Bankiem Światowym	uwzględniono - usunięto
					Należy uwzględnić, że na obecnym etapie <i>Europejski Zielony Ład</i> znajduje się na poziomie szerokiej strategii UE, niektóre z jego kluczowych polityk i instrumentów wciąż są opracowywane a ich wpływ nie jest jeszcze wyraźnie znany. Proces planowania powinien opierać się na ciągłym monitorowaniu ewolucji wdrażania polityki Europejskiego Zielonego Ładu i przeprowadzania okresowych przeglądów samych planów w celu określenia potrzeb dostosowania i aktualizacji.	uwzględniono
7.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	26/02/21	8	W celu uniknięcia katastrofalnych skutków zmian klimatu, będących konsekwencją emisji zanieczyszczeń oraz wzrostu średniej temperatury na świecie, konieczne jest zahamowanie globalnego ocieplenia na poziomie poniżej 2°C w porównaniu do poziomu sprzed rewolucji	Proponuje się zapis: W celu uniknięcia katastrofalnych skutków zmian klimatu, będących konsekwencją emisji antropogenicznej gazów szklarniowych do atmosfery i intensyfikacji efektu szklarniowego skutkującego globalnym ociepleniem, konieczne jest ograniczenie wzrostu średniej temperatury globalnej do poziomu znacznie niższego niż 2 °C powyżej poziomu przedindustrialnego oraz podejmowanie wysiłków mających na celu ograniczenie wzrostu średniej temperatury globalnej do 1,5 °C powyżej poziomu przedindustrialnego. (art. 2 Porozumienie Paryskie).	uwzględniono
			8	Celem sporządzenia „Strategii...” jest wyznaczenie nowego proklimatycznego podejścia do rozwoju regionu oraz wskazanie kierunków działań długookresowych, których efektem będzie redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie zapotrzebowania na energię i zwiększenie efektywności energetycznej.	Proponuje się zapis: Celem sporządzenia „Strategii...” jest wyznaczenie nowego proklimatycznego podejścia do rozwoju regionu oraz wskazanie kierunków działań długookresowych, których efektem będzie redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną i zwiększenie efektywności energetycznej.	uwzględniono
			11	Obszar Różnorodność biologiczna - w którym podkreślono m.in. kluczową rolę bioróżnorodności i dbałości o środowisko naturalne w procesie regulacji klimatu...	Proponuje się zapis: Obszar Różnorodność biologiczna - w którym podkreślono m.in. kluczową rolę bioróżnorodności i dbałości o środowisko przyrodnicze w procesie regulacji klimatu...	uwzględniono
			11		osiągnięcie zerowego poziomu zanieczyszczeń środowiska jest niemożliwe	uwzględniono
			17	bez znaczących kosztów ekonomicznych	Proponuje się zapis : przy jak najmniejszych kosztach ekonomicznych	uwzględniono
			19	Pod względem oceny jakości powietrza obszar Wielkopolski Wschodniej znajduje się w strefie wielkopolskiej, obejmującej całe województwo wielkopolskie z wyłączeniem m. Poznania i m. Kalisza.	Proponuje się zapis : Pod względem oceny jakości powietrza obszar Wielkopolski Wschodniej znajduje się w strefie wielkopolskiej (PL3001), obejmującej całe województwo wielkopolskie z wyłączeniem m. Poznania i m. Kalisza.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			19	Emisja gazów, pary wodnej, pyłów i dymów, szczególnie na terenach silnie zurbanizowanych, prowadzi do zmian w bilansie promieniowania i w bilansie cieplnym. Rezultatem tych zdarzeń są m.in. wyższe temperatury powietrza, częściej występujące zachmurzenia i mgły oraz opady atmosferyczne, zmniejszenie prędkości wiatru	Proponuje się zapis : Emisja gazów cieplarnianych (w tym pary wodnej) oraz pyłów, szczególnie na terenach silnie zurbanizowanych, prowadzi do zmian w bilansie promieniowania i w bilansie cieplnym powierzchni ziemi. Konsekwencją zwiększenia stężeń gazów szklarniowych w atmosferze jest globalne ocieplenie i zmiany klimatu skutkujące min. zwiększeniem częstości i intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych (Źródło IPCC).	uwzględniono
			20	W spalaniu paliw, które odpowiadało w Polsce za 92,6% całkowitej emisji CO ₂ w 2016 r., przemysł energetyczny posiadał udział na poziomie 50,5 p.p.	Proponuje się zapis : W spalaniu paliw, które odpowiadało w Polsce za 92,3% całkowitej emisji CO ₂ w 2018 r., przemysł energetyczny posiadał udział na poziomie 48,1%.	uwzględniono
			24	W 2018 r. udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii elektrycznej dostarczanej do odbiorców na terenie Wielkopolski przez głównych operatorów systemów dystrybucyjnych energii elektrycznej (OSD) wynosił około 20,0% i był wyższy od średniego udziału energii z OZE dla kraju, który wynosił niecałe 12,0%. Przy produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w województwie wielkopolskim kształtującej się na poziomie 9,841 TWh, ze źródeł odnawialnych pochodziło 1,602 TWh energii elektrycznej, co stanowiło 16,3% całkowitej produkcji energii wytworzonej w Wielkopolsce. Jednocześnie w 2017 r. udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w kraju wynosił 10,9% i był niższy o 0,4 p.p. od udziału w roku 2016. Obecnie widoczny jest zwłaszcza rozwój mikroinstalacji, wynikający z dostępnych programów wsparcia dla energetyki prosumenckiej.	Fragment wymaga uporządkowania danych.	uwzględniono
			24	W Wielkopolsce Wschodniej zlokalizowanych jest 110 instalacji do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy 227,2 MW, co stanowi 24,0% mocy zainstalowanej w województwie wielkopolskim.	Proponuje się zapis : W Wielkopolsce Wschodniej zlokalizowanych jest 110 instalacji do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy 227,2 MW, co stanowi 24,0% mocy zainstalowanej w województwie wielkopolskim z OZE.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			25	Ogromne zużycie wody przez górnictwo i energetykę węgla brunatnego w Wielkopolsce Wschodniej, a także obserwowane zmiany klimatu, w znacznym stopniu przyczyniają się do pogłębiania problemu deficytu wody.	Proponuje się zapis : Ogromne zużycie wody przez górnictwo i energetykę węgla brunatnego w Wielkopolsce Wschodniej w znacznym stopniu przyczyniają się do pogłębiania problemu deficytu wody.	nie uwzględniono – wydaje się, że zachodzące zmiany klimatu (np. poprzez długotrwałe okresy suszy) mają wpływ na zasoby wód powierzchniowych i przyczyniają się do pogłębiania deficytu wody
			31	W procesie spalania paliw, które odpowiadało w Polsce za 92,6% całkowitej emisji CO ₂ w 2016 r., istotny udział miał przemysł wytwórczy i budownictwo (8,8 p.p.).	Proponuje się zapis : W procesie spalania paliw, które odpowiadało w Polsce za 92,3% całkowitej emisji CO ₂ w 2018 r., istotny udział miał przemysł wytwórczy i budownictwo (9,3%).	uwzględniono
			48	W dobie postępujących zmian klimatycznych skutkujących m.in. okresami suszy czy deszczami nawalnymi,	Proponuje się zapis : W dobie postępujących zmian klimatycznych skutkujących m.in. wzrostem częstości i intensywności fal upałów i susz, czy deszczami nawalnymi,	uwzględniono
			48	W dobie postępujących zmian klimatycznych skutkujących m.in. okresami suszy czy deszczami nawalnymi, niezwykle ważne jest kształtowanie i rozwój terenów zieleni urządzonej stanowiących integralną część terenów zurbanizowanych	Proponuje się zapis : W dobie postępujących zmian klimatycznych skutkujących m.in. wzrostem częstości i intensywności fal upałów i susz oraz nawalnych opadów deszczu, niezwykle ważne jest kształtowanie i rozwój terenów zieleni urządzonej stanowiących integralną część terenów zurbanizowanych. Promowanie funkcji retencyjnych terenów zieleni miejskiej sprzyjać będzie łagodzeniu skutków opadów nawalnych. Tereny te, poprzez korzystny wpływ na mikroklimat miasta, łagodzić będą również negatywne skutki fal upałów.	uwzględniono
			51	podjęcia zdecydowanych działań zmierzających do ograniczenia stosowania pestycydów i nawozów,	Proponuje się zapis : podjęcia zdecydowanych działań zmierzających do racjonalizacji stosowania pestycydów i nawozów,	uwzględniono
			52	niedobory minerałów w glebie	Proponuje się zapis : niedobory składników pokarmowych	przeredagowano
			52	Na warunki glebowe bardzo duży wpływ ma susza.	Susza nie ma wpływu na warunki glebowe. Ma wpływ na warunki wzrostu i rozwoju roślin.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			52	Analiza wskaźnika wilgotności od maja 2019 r. do maja 2020 r. pokazała, że najwyższe nasycenie gleby występuje od października do marca, a wilgotność we wszystkich powiatach w obszarze przekraczała 50,0%. Najniższe wartości wskaźnik wilgotności osiągał w miesiącach letnich (przełom lipca - sierpnia) i nie przekraczał 25,0%.	Proponuje się zapis : Analiza wskaźnika wilgotności gleby od maja 2019 r. do maja 2020 r. pokazała, że wilgotność gleby jest najwyższa od października do marca, przekraczając wartość 50% we wszystkich powiatach Wielkopolski Wschodniej, a najniższa (poniżej 25%) w miesiącach letnich (przełom lipca i sierpnia).	uwzględniono
			54	Mniejszy udział roślin przemysłowych był związany ze zmniejszonym poziomem intensyfikacji produkcji roślinnej, co rzutowało negatywnie na uzyskiwane wyniki ekonomiczne gospodarstw.	Wpływ na to mają również wysokie wymagania glebowe szczególnie rzepaku. A warunki glebowe w Wielkopolsce wschodniej nie są korzystne dla uprawy tego gatunku.	Ze względu na złożoność zagadnienia i niemożność szerszego przedstawienia problemu akapit usunięto
			58	Zgodnie z danymi Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) udział sektora transportu ogółem w całkowitej emisji gazów cieplarnianych w kraju w 2016 r. wynosił 13,0%, z czego za 98,0% odpowiadał transport drogowy.	Proponuje się zapis : Zgodnie z danymi Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) udział sektora transportu ogółem w całkowitej emisji gazów cieplarnianych w kraju w 2018 r. wynosił 15,8%, z czego za 97,8% odpowiadał transport drogowy	uwzględniono
			67	Bioróżnorodność, traktowana jako zróżnicowanie roślin, zwierząt, grzybów i wszelkich mikroorganizmów na Ziemi, posiada niebagatelny wpływ na zmiany klimatu.	Proponuje się zapis : Bioróżnorodność, traktowana jako zróżnicowanie gatunkowe roślin, zwierząt, grzybów i wszelkich mikroorganizmów na Ziemi, jest szczególnie zagrożona z powodu zmian klimatu.	uwzględniono
			68	Rzeki, jeziora, czy zbiorniki wodne funkcjonujące w naturalny sposób zdecydowanie wolniej zarastają, zapewniając magazynowanie słodkiej wody poprzez tzw. małą retencję. W ten sposób zatrzymywana jest woda w środowisku przyrodniczym, co bezpośrednio przekłada się na cechy klimatu (m.in. wilgotność powietrza, temperaturę powietrza, opady atmosferyczne).	Proponuje się zapis: Rzeki, jeziora, czy zbiorniki wodne funkcjonujące w naturalny sposób zdecydowanie wolniej zarastają, zapewniając magazynowanie słodkiej wody poprzez tzw. małą retencję. W ten sposób zatrzymywana jest woda w środowisku przyrodniczym, co bezpośrednio przekłada się na cechy klimatu lokalnego (m.in. podwyższoną wilgotność powietrza, obniżoną temperaturę powietrza).	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			68	Niezwykle ważne w łagodzeniu skutków suszy jest zachowanie obszarów mokradłowych, które są wrażliwe na skutki suszy, lecz z drugiej strony posiadają duże możliwości retencyjne, ponadto ograniczają one skutki wezbrań. Obszary mokradłowe to wysoko produktywne ekosystemy, miejsca stanowiące bogate siedlisko flory i fauny. Zatrzymują one wodę w środowisku, zasilają wody podziemne przechwytyjąc podczas wezbrań znaczne ilości wody z przepływających cieków czy opadów atmosferycznych. Posiadają one skuteczny system samooczyszczania (z zanieczyszczeń chemicznych i organicznych), dzięki temu niezmiennie funkcjonują w środowisku (nie wysychają, nie zanikają).	Proponuje się zapis : Niezwykle ważne w łagodzeniu skutków suszy jest zachowanie obszarów mokradłowych, które z jednej strony są wrażliwe na niedobory wody, lecz z drugiej strony posiadają duże możliwości retencyjne, dzięki czemu ograniczają skutki wezbrań. Obszary mokradłowe, a w szczególności torfowiska , to wysoko produktywne ekosystemy (akumulujące węgiel organiczny), miejsca stanowiące bogate siedlisko flory i fauny. Zatrzymują one wodę w środowisku, zasilają wody podziemne przechwytyjąc podczas wezbrań znaczne ilości wody z przepływających cieków, czy opadów atmosferycznych. Posiadają one skuteczny system samooczyszczania (z zanieczyszczeń chemicznych i organicznych). Usługi ekosystemowe świadczone przez obszary podmokłe w dużym stopniu zależą od stopnia ich degradacji. Są to ekosystemy szczególnie zagrożone niedoborami wody w okresach suchych, poddane dodatkowo silnej antropopresji. Dlatego celem zachowania ich funkcji ekosystemowych niezbędne jest objęcie ochroną obiektów niezdegradowanych i renaturyzacja obszarów zdegradowanych. Szczególną uwagę należy zwrócić na niezdegradowane torfowiska, które wykazują wielki potencjał akumulacyjny węgla organicznego wycofując CO ₂ z atmosfery, dzięki czemu mają też istotny wpływ na klimat.	uwzględniono
			68	Jednocześnie, będąc naturalnymi rezerwuarami organicznego węgla, który tym samym zostaje wyłączony z atmosfery, mają łagodzący wpływ na pogłębianie „efektu cieplarnianego” i niekorzystne zmiany klimatu.	Proponuje się zapis : Jednocześnie niezdegradowane torfowiska, będąc naturalnymi rezerwuarami organicznego węgla zgromadzonego w pokładach torfu i wycofywanego z atmosfery w procesie fotosyntezy, spowalniają tempo wzrostu atmosferycznych stężeń CO ₂ . mając ujemny wpływ na intensyfikację efektu szklarniowego w troposferze.	uwzględniono
			68	Utrzymywanie naturalnych mokradeł i odtwarzanie mokradeł zdegradowanych, utrzymywanie naturalnego charakteru cieków i ich terenów zalewowych, to najskuteczniejszy sposób „małej retencji”, znacznie korzystniejszy dla przyrody i środowiska, niż budowa sztucznych zbiorników wodnych	Proponuje się zapis : Utrzymywanie i ochrona niezdegradowanych torfowisk oraz renaturyzacja torfowisk zdegradowanych, zapewni zwiększenie potencjału akumulacyjnego węgla w pokładach torfu i będzie mieć korzystny wpływ na bioróżnorodność. Odtwarzanie mokradeł zdegradowanych, utrzymywanie naturalnego charakteru cieków i ich terenów zalewowych, to najskuteczniejszy sposób zwiększenia „małej retencji”, znacznie korzystniejszy dla przyrody i środowiska, niż budowa sztucznych zbiorników wodnych.	uwzględniono

1	2	3	4	5	6	7
			71	konieczność zwiększenia powierzchni obszarów leśnych oraz tworzenia zadrzewień śródpolnych w krajobrazie rolniczym i na terenach poeksploatacyjnych	Proponuje się zapis: konieczność zwiększenia powierzchni obszarów leśnych, przebudowa drzewostanów oraz tworzenia zadrzewień śródpolnych w krajobrazie rolniczym i na terenach poeksploatacyjnych	uwzględniono
			71	konieczność ochrony jezior i terenów podmokłych przed zanieczyszczeniami oraz spadkiem poziomu wód;	Proponuje się zapis: konieczność ochrony jezior i innych zbiorników wodnych (szczególnie śródpolnych i śródleśnych) oraz terenów podmokłych (w szczególności niezdegradowanych torfowisk) przed zanieczyszczeniami oraz spadkiem poziomu wód;	uwzględniono
			71	wdrażanie programów renaturyzacji ekosystemów i ochrony zagrożonych gatunków;	Proponuje się zapis: wdrażanie programów renaturyzacji ekosystemów wodnych i podmokłych (w szczególności torfowisk) i ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,	uwzględniono
			71	wspieranie badań naukowych i monitoringu z zakresu ochrony przyrody i środowiska;	Proponuje się zapis: wspieranie monitoringu z zakresu ochrony przyrody i środowiska oraz badań naukowych (w szczególności badań nad wpływem zmian klimatu na funkcjonowanie ekosystemów i bilans wymiany gazów szklarniowych)	uwzględniono
			74	Jednocześnie będą prowadzone prace związane z pochłanianiem CO ₂ m.in. poprzez wzrost lesistości obszaru oraz zazielenianie miast.	Proponuje się zapis: Jednocześnie realizowane będą działania mające na celu zwiększenie pochłaniania CO ₂ przez ekosystemy m.in. poprzez wzrost lesistości obszaru, przebudowę drzewostanów, ochronę i renaturyzację torfowisk oraz zazielenianie miast.	uwzględniono
			76 i 77, 100 (Tab.4)	Poziom emisji gazów cieplarnianych niższy co najmniej o 55,0% w 2030 r. Efektywność energetyczna większa co najmniej o 32,5% w 2030 r.	Konieczne jest wskazanie roku bazowego względem którego poziom redukcji ma być osiągnięty	uwzględniono
			86	rewitalizację zdegradowanych terenów leśnych i ekosystemów;	Proponuje się zapis: rewitalizację i renaturyzację zdegradowanych terenów leśnych i ekosystemów podmokłych (w szczególności torfowisk);	uwzględniono
					Proponuje się uwzględnienie możliwości budowy elektrowni atomowej.	nie uwzględniono – zakłada się możliwość uwzględnienia na etapie aktualizacji